

101 fackligt aktiva mördades förra året – hembiträden en mycket utsatt grupp

Den globala finanskrisen har haft en förödande inverkan på de mänskliga rättigheterna i arbetslivet i flertalet av världens länder. Miljontals arbetstagare har förlorat jobbet och ytterligare många miljoner har fått kraftigt försämrade löne- och anställningsvillkor. Enligt FN-organet ILO är idag hälften av alla jobb på den globala arbetsmarknaden tillfälliga jobb, där möjligheter att ställa krav på rimliga arbetsvillkor eller protestera mot missförhållanden i jobbet är svårt, farligt eller till och med förbjudet.

Samtidigt har det blivit allt farligare att engagera sig fackligt. Förra året mördades 101 fackligt aktiva, en ökning med dramatiska 30 procent jämfört med året innan. Ytterligare tiotusentals arbetstagare utsattes för hot, avsked, övergrepp, sexuella trakasserier, misshandel eller bestraffades med fängelse av det enda skälet att de engagerat sig fackligt eller deltagit i aktioner för bättre villkor på sina arbetsplatser.

Uppgifterna är hämtade ur årets rapport om kränkningar av fackliga rättigheter som presenteras runt om i världen idag. Den ges ut av Internationella fackliga samorganisationen (IFS) där fria och demokratiska fackliga organisationer från 155 länder är medlemmar. I Sverige publiceras rapporten av LO och TCO i samarbete med svenska Amnesty.

- Årets rapport visar på en tragisk ökning av övergrepp mot fackliga ledare och aktivister. Omvärldens stöd och engagemang för att främja fackliga rättigheter är därför viktigare än någonsin, säger Lise Bergh, generalsekreterare svenska Amnesty.

Bland dem som drabbas av olika former av kränkningar finns lärare, sjukvårdsanställda, gruvarbetare, journalister, transportarbetare och lantarbetare. Migrantarbetare och papperslösa är andra mycket utsatta grupper.

Siffrorna i rapporten är toppen av ett isberg, konstaterar IFS. En stor, oskyddad grupp är de miljontals kvinnor som arbetar som hembiträden. Trots att många av dem har slavlika arbetsförhållanden och utsätts för sexuella övergrepp är anmälningarna få, främst beroende på okunskap om rättigheterna i arbetslivet och rädsla för ytterligare trakasserier.

Några fler uppgifter ur årets rapport:

- Colombia var även förra året det i särklass farligaste landet för fackligt arbete. Hela 48 fackligt engagerade personer mördades, varav fem kvinnor. Guatemala och Honduras kom på andra och tredje plats på denna förfärliga lista, med 16 respektive 12 mord.
- I bland annat Algeriet, Indien, Turkiet, Egypten och Pakistan bestraffades arbetstagare som demonstrerade mot uteblivna löner eller andra försämringar med misshandel, arresteringar och fängslanden. I Bangladesh dödades sex textilarbetare av polis när de strejkade för att få ut sina löner.
- Sverige ett av de 140 länder som omnämns i årets rapport. Skälet är den svenska Arbetsdomstolens utslag i det så kallade Laval-målet i december 2009. IFS anser att domen innebär en kränkning av föreningsfriheten.

- Återigen tvingas vi att konstatera att människor förföljs, fängslas och mördas för att de använder sin rätt att arbeta fackligt. Att stater och arbetsgivare inte respekterar de mänskliga rättigheterna i arbetslivet utan tillåter dessa kränkningar är djupt upprörande, säger Wanja Lundby-Wedin och Sture Nordh i ett gemensamt uttalande.

Amnesty, LO och TCO anser att Sveriges regering bör skärpa kraven på EU och internationella organ som Världsbanken och IMF att stå upp för de fackliga rättigheterna i alla sammanhang. De fackliga rättigheterna bör också betonas tydligare i den svenska biståndspolitiken.

Mer om rapporten och protestaktioner finns på www.fackligarattigheter.nu

Rapporten i sin helhet på engelska, franska, spanska och tyska: <http://survey10new.ituc-csi.org/>

Kontaktpersoner:

Elisabeth Löfgren, pressekreterare svenska Amnesty, 08-729 02 20, mobil 0704 33 09 16

Joakim Jakobsson, pressekreterare LO, 08-796 26 05, mobil 070-646 26 05

Helen Johanson, internationell chef TCO, 070-481 91 01

FAKTA

Rätten bilda och ansluta sig till fackföreningar samt att förhandla kollektivt är universellt erkända mänskliga rättigheter i arbetslivet och skyddas av grundläggande FN- och ILO-konventioner. ILO (International Labour Organization) är FN:s arbetslivsorgan. Internationella fackliga samorganisationen, IFS, representerar 175 miljoner arbetstagare i 155 länder.